

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, v torek, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejemati, ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. — Za oznanila se plačuje od navadne četrstopenjske vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. št. 220. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229.

Hohenwartovo pismo.

Po vsem Slovenskem se je, kakor znano, podpisala in poslala grofu Hohenwartu zaupnica. Bivši (in kakor upamo bodoči) minister avstrijski grof Hohenwart je na to zaupnico poslal v roke pošiljatelju zaupnice g. dr. Costi, sledeče v nemškem jeziku pisano pismo kot odgovor:

„Vaše blagorodje! Po daljši odsotnosti iz Gmunda na zopet sem vrnivši se, našel sem Vašega blagorodja dobrotno pismo od 30. p. m. in s tem pismom poslano zaupnico, s katero me je počastilo slovensko prebivalstvo na Kranjskem in po sosednih (angrenzenden) deželah.

„Ako že osobne razmere, s katerimi sem po familiji in posestvu na Kranjsko vezan, tej adresi dajejo odličan prostor med mnogimi dokazi priznanja, ki so mi iz različnih dežel monarhije došli, poveča se vrednost te izjave še tembolj z onim prostovoljnim po Vašem blagorodju opisanem načinom, kako so se nje tisočeri iz vseh redov društva s svojimi podpisi udeležili.

„Ker je Vaše blagorodje dobroto imelo, poslanje te adrese na mene prevzeti, dovolite mi tudi, nadlegovati Vas s prošnjo, da izvolite biti posredovalec moje zahvale, kateri morem pristaviti samo zagotovljenje, da bodem zmirom zvest ostal načelom, ktere sem s svojimi tovariši v ministerstvu zastopal, in da z veliko nadejo pričakujem, kakor mislim, nedolgi čas, ob katerem bode zopetno in temeljito izpoznanje zmote o vrednosti navideznih uspehov, dobljenih po posilnem potu centralizacije, pripravilo k splošnemu priznanju resnice, da more Avstrija dobiti svojo staro moč in velikost samo ako ponovi slog svojih samopravnih delov, in dalje zida na svojih starozgodovinskih podlogah („das ich den Grundsätzen, welche ich mit meinen Collegen im Ministerium vertreten habe, stets treu bleiben werde, und mit voller Zuversicht dem, wie ich glaube, nicht fernem Zeitpunkt entgegen sehe, in welchem die abermalige und gründliche Enttäuschung über den Werth der auf dem Zwangs-

wege der Centralisation etwa erzielten Scheinerfolge die Wahrheit zur allgemeinen Anerkennung bringen wird, dass Oesterreich nur in der wiederhergestellten Eintracht seiner eigenberechtigten Theile, in dem Weiterbaue auf seinen althistorischen Grundlagen auch seine alte Macht und Größe wieder erreichen könne.“)

Vašemu blagorodju še enkrat za dobrotno naznanilo najboljšo zahvaljevalje se podpisujem se z izrazom osobitega spoštovanja“ itd.

Karl grof Hohenwart, s. r.

V Gmunden-u 24. febr. 1872.

Priobčujemo to pismo na tem prvem mestu, ker se nam zdi ne samo zanimivo, temuč politično vevajžno, in to v onem stavku, kterege smo zgorej natisnili poleg slovenske prestave tudi nemški izvirnik.

Upozorovati se nam treba zdi č. bralce na datum (24. febr.), ob katerem je ta list pisan, to je po tem, ko je Hohenwart iz Dunaja nazaj prišel, kjer je na veliko jezo ustavakov imel daljše konference s cesarjem in dvorskimi krogi.

Diplomati in državniki niso nikdar jezični. Posebno Hohenwart je ves čas svojega vladanja dokazal, da ne govori ob nepravem času, in da premisli kar govori. Da je molčati znal in molčal, da svoje politike ni na ulice nosil, kdo se tega ne domisli? Saj tako imenovani ustavoverci v svojo strahovito jezo dolge mesece niso vedeli ničesa pozitivnega o njegovih črtežih politične akcije, da celo mi podpiratelji njegove politike, nismo bili v jasnem, dokler ni na svitlo prišlo 12. sept. l. l. cesarsko poslanje na česki deželni zbor in s českimi zaupniki možmi dogovorjeni fundamentalni članki. Da torej Hohenwart zdaj, po svojem dogovarjanju s cesarjem, po malem — kakor on pravi prav dobro — „navideznem uspehu“ Lasserjevem, tako odločno svoje prepričanje izreka, da denašnji vladni sistem ne bode dolgo trajal, da bodo ustavoverci le samo sebe zopet in za vselej „ad absurdum“ spravili, in da bode kmalu zopet vrnila se politika poravnjanja in enako-

pravnosti v Avstriji: vse to ni nepremišljeno, ni slučajno in za to važno. Kakor bode torej ta izjava prvosednika ministerstva „poštenih mož“ prave avstrijske barve izpodbudila vse federaliste v Avstriji k odvažnemu vstrajanju v borbi proti „posilnim potom“ pruskim slug: tako bode padla kakor bomba v ustavoverno krdele, katero slepo in gluho ravno raja okolo zlatega teleta svojega prvega navideznega vsehla, volitev za silo.

V tem pismu ponavlja Hohenwart v kratki črti, v dveh vrstah svoj program, govoreč, da bode Avstrija močna kadar bodo „ravnopravni deli“ složni, in da se to doseže ako se na historičnih podlogah dalje zida („Weiterbau auf althistorischen Grundlagen“). Pismo je obrneno na Slovence, in to ne samo na Kranjskem, nego tudi po deželah, ki na Kranjsko mejajo, v katerih Slovenci prebivajo, torej po slovenskem Štajerskem, slovenskem Koroškem, Goriškem in Primorskem. Naravno je torej, da pri tej priliki Slovenci zopet poudarimo svoj program, kterege izpolnitev naš narod pričakuje od pravo avstrijskega državnika; da zopet ponovimo svoj program, od kterege nikdar odstopiti ne smemo, ako hočemo kot narod živeti, ne pa okolo in okolo središča (Kranjskega) kot tlačene narodne manjšine hirati in naposled usahniti, da po tem pride vrsta poguba tudi na ono središče samo.

Naš slovenski program se popolnoma sklada s programom v onih besedah naveščenem — ako se važnost poklada na besedo „weiterbau“. Z golo historično podlogo Slovincem ni pomagano; ako pa se ta podloga tako „dalje zida“, da pridemo na narodno pravo, katero terja, da se naš slovenski narod administrativno in politično zedini, nam je tudi ona podloga prav. A brez tega pogoja za nas ni spasa ni rešitve v Avstriji, katero pač hočemo v „stari moči in velikosti“, ali v novi pravičnosti, ker starih pravic nam žalibog ni nikdar zaknjžila, da si smo jo zmirom ljubili.

Listek.

Slovanski pismeni jezik.

Slovani smo velik narod, ako se štejemo; a Slovani smo vendar majhen narod, ako se tehtamo. Nasprotniki nam celò oponašajo, da niti narod ni smo, ker nemamo nobene vezi, katera nas bi v celoto objemala. In za boga! nekoliko tega oponašanja raste iz resnice same. Imamo sicer duševno vez, in ta vez je naša slovanska kri, naša slovanska beseda; a vendar je še nemamo v tem zmislu, v katerem so zvezani posamezniki družih kulturnih narodov po Evropi, ker, ako molčimo o slovanskih državnih razmerah, nemamo obče slovanskega, vsem plemenom enako razumnega, enako rabljenega pismenega jezika. Dokler ne dobomo tega, dotlej ostanejo besede naših nasprotnikov izvestno vsaj nekoliko resnične.

Da je vredna sama ruščina občega književanja mej nami, priznavajo malo ne vsi ostali Slovani, — vredna zato, ker jo govori največje, najmočnejše, edino vladajoče slovansko pleme, in ker je tudi vseh slovanskih narečij najčistejša,

kar se tiče skladbe (sintakse); a kar se tiče slovarja ali posameznih tujih besed, brez katerih denes nij noben živ jezik na svetu, nij pokvarjenejša nego nemščina, in tudi čistejša nego kateri koli drugi najboljših slovanskih jezikov. A te besede bi tudi potem bolj in bolj ginile, ako bi se obča slovščina jela bogatiti iz vseh mnogovrstnih pesameznih odrastkov. Ruščina tudi mej slovanskimi narečji, katero si nijso dalja drugo od drugega nego nemška narečja, stoji v sredi in sicer tako, da je izmej vseh najlaže razumna vsem ostalim raznim otrokom matere Slave, otrokom severnih in južnih zemelj.

O tem se je že mnogo pisalo in govorilo. Po moskovskem potovanju so Čehi in Slovenci celò ruske slovnce skladali v nauk svojim rojakom; a hitro potem se je zopet izkadilo vino tedanjega navdušenja, in stara apatija zopet široko sedi na svojem starem stolu mej Slovani, kateri so jej v nekaterih stvarih tako ljubeznjivi prijatelji. In vendar je neovržna resnica, da Slovanov bode samo toliko otetih bodočnosti, kolikor se jih ruščine poprime; vse druge požere nekoliko nemško, nekoliko laško morje, a Madjare požrò Slovani. Ravnotežje evropskih držav si je

začelo tako iskati opore, da bode slonelo samo na velicah stebreh enakonarnodnih celot. Kdor tega denes ne vidi, ta je ali slep, ali nalašč videti nehe. Ta združba enakonarnodnih celot se je pri nemških in romanskih plemenih uže dovršila, ter ne bode imela izimka pri edinih Slovanih.

Ozrimo se s treznim očesom okolo sebe! Kaj nahajamo? Lužičani mej nemškimi Sasi ostanejo Slovanom izgubljeni na vse veke, posebno zdaj, ko Nemcem Prus vlada. Poljaki imajo svoj jezik samo še v Avstriji; na Pruskem ga je izpodrinila nemščina ter na Ruskem zopet ruščina. Celò v Avstriji, kjer je mej Poljaki tudi nekoliko Rusov (Rutenov), poljščina po sedaj nema niti književne bodočnosti v obširnem zmislu, niti upanja dolge politične samostojnosti; kajti premajhena celota je, samo še v mnogojezični Avstriji nekoliko pomenljiva, — Prusom, v katerih samih je po Karlu Vogtu osem desetih slovanske ter samo dve desetini nemške krvi, tako šibka celota ne bi delala mnogo preglavice, niti Rusom ne. Enako malo se more, ako odepljeno ostane tudi češko-moravsko pleme spasti za veke, da molčimo o Slovaci, kateri so se brez potrebe ter na svojo pogibelj pismeno odkršili od Čohov. Na svetu se zdaj vrši zanim-

Domače in slovanske novosti.

— Kaj „srečni“ slovenski poslanci na Dunaji za kulisami delajo, malo izvemo. Še le škandal Dalmatincev nas podučuje, kako se obnašajo in kako — bog nam grehe odpusti! — politizirajo. Hrvatski „Obzor“ prinaša v svoji 46. št. (od torka) članek, pisan najbrž od enega dalmatinskega poslanca pod naslovom: „Dalmatinski zastupnici na carevinskem vijeću“, v opravdanje dalmatinskega ravnanja. Tu se pripoveduje, da so Dalmatinci stavili prej predlog drugim federalistom, državni zbor zapustiti. Ali med drugimi so bili tudi Kranjci proti temu predlogu, češ da „treba sedeti v državnem zboru!“ — To samo govori. — Žalostno je, da Slovencem v tem članku Dalmatincev z vso pravico očitati more, da so tudi oni l. 1867 glasovali za dualizem zato, da so dobili — eno železnico. — Kedaj pridemo do poštene, odločne, premišljene slovanske politike?!

— Iz Belgrada smo prejeli predvčeranjem sledeči telegram: „Iz najgotovijega in najbolj merodavnega vira morem vam javiti da bode srbski vladi prav mило in drago ako Slovani za držanje slovanskega kongresa Belgrad izberó. Kar so o tem nemške in magjarske novine pisale, je samo izmišljenost in nesramna laž, ktera ide na to, da med Slovani sovražstvo napravljá.“

— Pripoveduje se, da kranjski deželni predsednik ne bode Suppan temuž zdanji deželni glavar in janjčko-velški komisar Aleksander Auersperg. Prvi baje pri dvoru ni našel potrebne podpore, za drugega je že zarad sorodnosti in imena delal predsednik ministerstva.

— Iz Celja se nam piše: Nekteri „Celjani so iz samega veselja, da pride dalmatinski Franz k njim, posvetili Schönwetteru iz mesta ven. Drugi so pa hudi, da jim je ministerstvo Schönwetterčka vzelo. Njih ahilska jeza se torej obrača najbolj proti c. k. namestniku baron Kübecku in govori se, da Kübeck ne stoji več trdno na svojem mestu odkar si je sovražstvo velicij in močnejših celjskih ustavovercev in Prusov na glavo nakopal.“

— Mariborski okrajni glavar g. Seeder bode baje prestavljen. Ker je pri ustavovercih dobro zapisan in kot velik „poznavalec“ razmer spodnjega Štajerja zaznamovan, radi bi ga sprabili k ministerstvu notranjega. Namestu njega pride v Maribor menda kak še bolj „energičen“.

— Za pomirenje Poljakov z Rusi govori brošura, katero je spisal in na svetlo dal K. Mikoszevski, bivši član osrednjega odbora poljske vlade v punktu l. 1763. Tu imamo torej novič prikazen pred seboj, da se mož, ki je sprevidel, da

po do sedaj zasledovanem potu do zaželene svrhé ne pride, izneveri svojim dosedanjim mislim in nasvetuje druge pripomočke, da bi ž njimi dosegel svoje želje. Pisali smo o svojem času, da je Košut, kateri je l. 1848/49 bil sovražnik Slovanom, postal sedaj njih prijatelj, in da je v pismu na svojega prijatelja poslanca Helfy-a navdušeno in možato se izrekel proti Beustu in Andrassy-u ki sta česko poravnavo razdrla in tako med Slovani nepomirljiv srd na Magjare užgala. Kakor je Košut spoznal, da draženje in tlačenje Slovanov od strani Magjarov, Magjarom ne Slovanom pogin prinesiti mora, tako se je prepričal Mikoszevsky, da dalje sovražnje Rusov od strani Poljakov, tem z narodno smrtjo žuga in zato svetuje rojakom svojim, naj zapuste pot, po katerem se nič dobrega doseči ne da, dasiravno je sam poprej navdušeu bil za tako neplodno delovanje. — Revolucionarji spoznavajo svoje grehe ker jim je vresnici za blagor narodov svojih zarad česa razmere studirajo; mnogi „državniki“ pa hodijo neprestano po tolikokrat že za slabo izkazani poti, ker jim ni mar za blagor narodov, temveč samo za blagor svojih osebin, niso dosti plemeniti, da bi priznali pred svetom, da so živeli v zmoti ter da sedaj drugače in bolje mislijo.

— O magjarskem postopanju na Hrvatskem piše „Obzor“, kateri pa po zadnji konfiskaciji, ki ga je zadela, pušča prostor za najimenitnejše razprave prazen — da prvi pregrešek Rauchov ali rajše Andrassyjev na Hrvatskem je bilo oktroviranje volilnega reda. Lonyay pa še množi take pregreške, kar kaže imenovanje banskega namestnika, katerega „nagodba“ od l. 1867 ne pozna. Ona „nagodba“, katera bi vendar imela biti podloga magjarski politiki nasproti Hrvatskeji, določuje, da bana zastopa v vseh slučajih predstojnik za notranje posle. Vse parade, ki gredo čez to določbo, gredo čez postavo. Način, kako je Vakanovič bil imenovan za banskega namestnika pa je popolnem nepostaven. Kraljevo lastno-ročno imenovalno pismo pravi, da je hrvatski minister imenovanje predložil. Za to pa hrvatski minister nima pravice, ker nima sploh nič predlagati, temveč samo sopedpisovati predloge bana in akte, ki se po teh predlogih snujejo. Dalje ako je hrvatski minister predložil Vakanovičovo imenovanje kako potem Lonyay more protipisati cesarsko pismo; s katerim se godi nekaj, česar Lonyay predložil ni? — Iz vsega vidimo, da ogerska vlada nima tenke vesti v izpolnovanju postav, kar sicer že zdravno vemo. Comme chez nous!

Dopisi.

Iz Ljubljane, 26. februarja. (Izv.

dop.) Prihodnji zgodovinopisec bele Ljubljane jej bode vsakako moral dati priimek „mesto nemčur-skih škandalov“, kajti zopet imamo priliko, zabi-lježiti tak čin. Včeraj namreč je zopet svirala vo-jaška godba v steklenem salonu v kazini. Po raz-nih točkah prišel je na vrsto tudi potpouri brez politične barve, kteremu se je jako tleskalo, vmes pa kričalo: „die Wacht am Rhein“! Ker plo-ska in krika ni bilo konca ni kraja, stopi neki stotnik k kapelniku, naj igra cesarsko pesem. V vrišu pa kapelnik naznanjene želje menda ni raz-umel ter svira „Radetzky-marsch.“ Po končanem sviranju pa nastane besno kričanje: „die Wacht am Rhein“! Dve mizi polni udov zloglasnega ga-silnega društva ste tako krvavo kričali po ome-njeni pruski pesmi, da so gosti iz vseh sob vkup leteli gledat, kaka silna reč se tu godi. Zlasti pa so divjali gg. Smokvina (tajnik zvonarja Sa-masse), Dornik, cvirnfabrikant na Janjem in neki Poll (v službi pri Tschinkeljuu). Neprestani vriš in hrup je bil že tako nadležen, da končno gostilničar g. Ehrfeld sam gledat pride in ko zve, o čem se besno vrišanje suče, gospodom kričačem mirno pove, da „Wacht am Rhein“ itak na pro-gramu ne stoji, da se tedaj zahtevati ne more in da naj bodo gospodje gosti mirni. Ali omenjeni dve mizi oziroma gospodje kričači pobero svoja kopita, ali prav za prav kapice in klobuke in odidejo v božjem in Bismarkovem strahu iz go-stilnice, kjer je potem vsaj mir vladal. Dosegli tedaj niso nič, k večemu le to, kar so hoteli, namreč blamažo, ktere smo pa pri njih že vajeni.

Enako blamažo pa objavimo tudi za poduk in kratek čas gg. muzikalnim kritikom v „Tag-blattu“ in „Laibacherici“, ki tako često v zvezde kujejo svoje koncerte in razne nemčurske umet-nike — sit venia verbo! Te dni smo namreč do-bili v roke (Leipziger) „Musikalisches Wochen-blatt“ III. Jahrgang, Nr. 8. v katerem se v dopisu iz Gradca na strani 121. naslednje bere: Ein Hr. Zöhrer, Pianist aus Laibach bethätigte neben einiger Fertigkeit der Finger eine bedeutende Un-fertigkeit der musikalischen Ausbildung“. — To je vsaj kratko, a dobro.

Kot zanimivost naj še poročam, da je ured-nik „Tagblatta“ sedaj pod kuratelo det. Ta mož je spisal namreč nekoliko jako strastnih člankov, kteri so zagledali beli dan, pa v dotičnih krogih vzbudili neizmeren strah, češ, če kdo toži, je Tag-blatt uničen. Da bi se tedaj kaj enacega nič več ne pripetilo, so sklenili, ka mora urednik Spitaler vsak članek trem cenzorjem pokazati. predno se tiska. Ti cenzorji so baje Dežman, Keesbacher in Schaffer. Tako se je svobodomislečim nemčurjem priljubila cenzura.

Ker se je jako dolgo ugibalo, kdo je pisal (Dalje v prilogi.)

ljiv, čudovit proces, kakoršen se se je ob stvar-jenji vršil mej nebeskimi telesi. Posamezni deli hrepené k velikim jedrom, in sicer vsak po rodu svoj k svojemu. Kar svojega jedra ne more dohiteti, to k sebi potegne drugo, tuje veliko je-dro, v čegar vzdihokrožje (atmosfera) je po na-ključji vrženo. Vsi drugi evropski narodi so v taka jedra uže zedinjeni; samo Slovani plavamo še sem ter tja, kakor nezdružena, nezvarjena ma-terija. Ali to ostane večno tako? Nemožno! Tudi slovanski proces dospeje do svojega konca, ker po naravnih zakonih mora dospeti; samo to se vpraša, kolika slovanskega življa pojde mej dovršenjem tega procesa v upadek? Uže poprej smo namignili, kolika pogibelj preti Čehom, po-sebno ako bi razpadla Avstrija; koliko večja grozi nam Slovencem, tega smo si dobro v svesti in si ne zakrivamo, nego borimo se, kakor nam ostro ukazuje sam strah narodne smrti, vpiramo se, da bi najprvo mej saboj združili vse razcepljene slovenske dele v eno celoto, s katero bi potem pribežali pod okrilje večjega južnega kompleksa, kajti bridko čutimo, da si ne moremo sami nič po-magati. A zdaj si malo tanje razgledimo slo-vanski jug. Tamkaj doli nahajamo dve glavni

narečji: bolgarsko in srbsko. Bolgarsko je do zdaj v slovstvu bilo malo ne mrtvo, in tudi sicer je mej vsemi odrastki razširne slovančine izgubilo največ svoje prvotne podobe, največ slovanskega značaja; o velikej bodočnosti tega narečja na ju-gu se torej ne da govoriti. Krepkejša, lepša, iz-obrašenejša, zelo bogata z literaturo je hrvaščina ali srbščina, slavna po vsem svetu, ker je naj-mečja, najblagoljubnejša vseh slovanskih govorov. Nij pozabiti, da v tem pisu nemamo zakaj delati razločka mej Srbi in Hrvati, ker oboji pišo eden ter ist jezik. Srbsko pleme samo sebi res prero-kuje veliko politično in slovstveno bodočnost; a mi, da si vemo, kako bode to neprijetno zve-nélo junaškim južnim bratom, vendar o tej bo-dočnosti nekoliko dvomimo. Njih število in geo-grafična leža jim brani, da bi si utrdili kulturen svetoven jezik; a drugačni jezici denes nemajo važnosti v Evropi. Ruska namreč uže od Petra Velicega neprestano teži v Carigrad, kamor po-prej ali pozneje tudi izvestno pride. Kadar se bode to zgodilo, mnogo zdanjih turških Slovanov pripade Rusom, ako ne vsi, in srbska veliko-cararska ideja bode za hrbtom obidena torej uni-čena. Celó to je več nego resnici podobno, da

Ruska polagoma objame vesoljne Srbe; a kar ob-jame Ruska, tamkaj se potlej tudi govori ter zla-sti piše ruski jezik. Niti bi se prosto srbsko pleme, ako nas vse ne moti, temu nikakor mnogo ne protivilo; kajti Rusu rabi cirilica, katero ima tu-di Srb; Rus je pravoslavne vere, kakor Srb, ki uže zdaj v ruskem carji spoštuje svojega cerkvenega pokrovitelja, kateri se je v Carigradu često zanj potegnil; Rus liturgijo služi v stari, po moskovski zazuknjeni slovanščini, katero vso tako je sprejél tudi Srb, in baš ta jezik je mej njima uže zdaj nekaka vez, ki Srbom ruščino tako lajša, da jo uže zdaj vrlo mnogi mej njimi izvrstno govore, posebno ker jim je na Ruskem vedno dosti opravila, ne samo v trgovini nego tudi v politiki in v cerkve-nih poslih. Še ena stvar je, katere tukaj nij po-zabiti, namreč to, da kakor vse prosto južno ple-me sploh, tako tudi prosti Srbini še nema dovolj trdne svesti, kaj je upravo pismeni jezik, čemur se nij čuditi, ako premislimo, da se je Hrvatom do Gaja po mnozih krajih pisalo še slovenski a Srbom do Vuka cerkveoslovanski, kakor se nam-reč liturgija še zdaj v cerkvi služi.

znane članke o Wurzbachu v „Tagespost“ in ker so se imenovala popolnem druga in nedolžna imena, si štejem v dolžnost, na ravnost objaviti, da je omenjene članke pisal dr. Aleksander Suppan, kar je tem naravneje, ker je napadaje Wurzbacha, svojega lastnega brata dr. Jožefa Suppana tako neskončno hvalisal in priporočal za deželnega predsednika kranjskega. Hinc illae lacrimae!

Iz Gradca. — a — 24. februarja. (Malomarnost slovenskih vseučilišnikov za narodne in lastne zadeve.) Kde so časi, kde so dnovi, o kterih nam more še sedaj g. J. Pajk tako živo podobo budnega narodnega življenja slovanskega dijaštva na Dunaju risati, ko posvečuje umrlemu S. Jenku svojo „besedo“. Jedva je preteklo deset let, in kaka razlika! Dunajski dopisnik je tožil o malomarnosti slovanskega, posebej slovenskega dijaštva visokih škol, in graški nima jakših vesti. Še lansko in predlansko leto se je udeleževalo slovanskih dijaških zborov po 100, da do 200 dijakov, ali letos pride jih — in to je sreča — pol stotine, ko jih ima vseh skupaj okolo 300.

Posnemajo že dijaki svoje zvežane očete, ki radi o takih prilikah velevali: „ne grem, bodo že drugi opravili; meni je vse prav“.

Bogme take malomarnosti še ni bilo do zdaj med slovanskim posebej pa slovenskim dijaštvom! Kričalo se je po slovenskih predavanjih in za literarnim društvom. „Slovanska beseda“ skrbi za predavanja v slovenskem, českem, v bodoče v hrvaškem in srbskem jeziku; in poslušateljev, samih društvnikov, ima vsak govornik skoro več, ko Slovanodijaški zbor, premda je razmera med društvniki in slovanskimi dijaki 100: 300. Predavanja vrlo napredujejo, ali tisti, ki so največ kričali za nje — izogibljejo se jih, izogibljejo se društva baje iz principa, kterega pa nikdo ne sme izvedeti! Kdor si je natančneje ogledoval dijaške zbore, dijaško delovanje, nahajal je vedno najpridniši kontingent iz „Slovanske besede.“

Politični razgled.

V državnem zboru so se v zadnji seji 27. febr. obravnavale samo malo važne stvari. Dr. Waldert je predložil nasvet naj se v red spravijo razmere „starokatolikov.“ Ta predlog je ministru Stremajerju neugoden, ker mož bi se ne zameril rad ne liberalcem ne višji duhovščini. — Sicer se je obravnavalo o postavi glede samotnega zapora jetnikov, o zjednačenju službenih let profesorjev tehničnih višjih šol z univerzitetnimi, in o postavi glede dunajske tehnične višje šole. Prihodnji vtorek se začne posvet o proračunu ali budžetu za l. 1872.

V ustavnem odboru državnega zbora se je 26. febr. nadaljevalo posvetovanje o poljskih terjatvah, ali o elaboratu pododbora. Minister Auerseperg je povedal, da vlada povprek sprejema ta elaborat, ker se hoče s Poljaki pogoditi. Tako je bilo sprejeto: naj se da Poljakom večja avtonemija glede kupčijskih zbornic, postavodajstva v trgovinskih stvareh, v kreditnih in zavarovalnih zavodih, bankah in akcijskih društvih; dalje je bila sprejeta točka, ki daje gališkemu deželnemu zboru postavodajstvo o uku v vseh šolah ljudskih, gimnazijalnih in vseučilišnih s pridržkom, da državni zbor odloči postavo o veljavnosti spričal dobljenih na teh šolah. Isto tako je bila sprejeta četrta točka o postavodajstvu v policijsko-kazenskih zadevah.

Kraljevi reskript od 12. sept. 1871, ki pravice českega kraljestva priznava, zaradi česa so ga Čehi v lični obliki po zbornicah, kavarnah in gostilnicah razvesili, ta reskript vladajočega cesarja in kralja je bil vsled ukaza okrajne oblasti iz vseh gostilnic v Horažďavicih na Českem odstranjen in konfisciran. Tako daleč smo torej prišli, da vladni organi od najvišjega svojega gospoda podpisana pisma konfiscirati smejo!

O svojem času smo poročali, kako je česki namestnik Koller velikoposestnike za voljenje

v vladnem smislu pridobiti skušal. Sedaj moramo priobčiti pismo iz českega namestništva od 19. februarja 1872 na okrajnega glavarja v Jičinu, v katerem se temu nalaga, naj vse stori, da pridobi graščaka Papstmannu, da bode v vladnem smislu glasoval, ali pa se volitve zdržal. Papstmannu obeta pismo „uresničenje vseh njegovih želj“. „Politik“, ki to pismo prinaša, pristavlja čl. VI. postavbe od 17. dec. 1862, ki pravi: „Kdor pri volitvah za izvrševanje političnih pravic glasove kupuje ali prodaje, ali na zvijačen način glasovanje in njegov rezultat kazi, stori se, ako v tem ni hujše prepovedanega dela, pregreška kriv, in se ima s strogim zaporom od enega do šestih mesecev kaznovati“. — Toso dve vladi, cislajtanska in ogerska! Spoštovanje pred postavo, izpolnovanje ustave — to ste vedno pridiguje; vlada sama pa je prva, ki ne gleda na ustavo, ne na postavbe.

Za osvetljenje magjarskega gospodarjenja na Hrvatskem naj navedemo dva članka iz postav, ki veljajo o avtonomni hrvatski vladi in saboru. Članek II. od l. 1869. o ustrcju vlade določuje, da ima vlada vsako leto proračun deželnemu zboru predložiti in to v takem času, da se more proračun pred začetkom leta, za katero ima veljati, končno določiti; isto ima vlada storiti z izkazom poslovanja z novci v minoletem letu. — V letu 1871. ni vlada ne ene ne druge določbe te postavbe izpolnila. — Drugi članek postavbe o saboru določuje, da ima kralj pravico zasedanje in razpust sabora ukazati, ali ako se sabor razpusti, morejo se precej razpisati nove volitve tako, da se novi sabor snide vsaj tri mesece po razpustu prejšnjega. — 19. januarja je bil sabor razpuščen, volitve za novega še niso razpisane.

Francoski grof Chambord je naposled vendar spoznal, da ni prav ako mir kali v Belgiji s svojimi zarotami, s kterimi hoče francosko republiko vreči in sebe za kralja postaviti, ter je zapustil Antwerpen 27. febr.

Razne stvari.

* (Dramatično društvo dné 24. februarja.) Če radostjo trdimo, da med mnogimi društvimi v Ljubljani najmarljiveje deluje dramatično društvo, da ono edino napreduje, kljubu jako pičlej podpori in udeležbi narodnjakov, je naša radost tim večja denes, ko nam je prijetna prilika poročati o izbornej predstavi, o čarobnem igrakazu „Zapravljivec“, kterega je po Raimundu poslovenil gospod J. Ogrinec. Ta igrakaz spada med boljša dela Raimundova a gotovo med najboljše predstave slovenskih dramaturgov. Dasi je igra dolga, polna sprememb in ima mnogo težavnih nalogov, se je vendar tako gladko in izvrstno predstavljala, da v istini ne vemo komu bi prednost dajali, hvale vredni so vsi, graje pa nihče, izvzemši malenkosti, ktere naj kritikujejo ljudje, ki radi dlako cepijo, kakor prečudni kritik v Laibacherici. Da se je pa tako vrlo igralo, temu je uzrok tekmanje z nemškimi glumači, kteri so isti igrakaz, a po lastnem pripoznanju mnogo šibkeje igrali. Naši igralci so hoteli prekositi nemške in posrečilo se jim je popolnem, kajti vsakdo je igral veseljem in svojo marljivostjo. Gospica Podkrajškova (vila Keristina) vilinskoj njeznostjo igrala svoj nalog in tako pomnožila svoj itak že lepi repertoire. Gosp. Nolli (Azur) pa nam je bil tako po godu, ka smelo trdimo, da je bil ta nalog mojsterski. Gosp. Schmidt (Blodvelj) je razpravljevala izbornu igral, posebno pa v tretjem dejanji. Gosp. Grasselli (Volk) je čez dolgo časa zopet nastopil, a žalibože izbral si za svoj priznan talent prekratek nalog, radi bi bili imeli dalj časa radki užitek. Gosp. Kajzel (Voltej) je igral tako srčnim in srečnim humorom, tako primerno raznim položajem, da mu gre velik kos slave za ta večer. Posebno je bil pa prizor z otroci v tretjem dejanji dovršen, k čemur ste mu pripomogli gospé Odijeva in Valenta-Brusova, pa mali otroci,

kteri so bili tako živahni in muhasti, da bi bili lahko marsikteremu odraslemu igralcu glede živahnosti za izgled. Posebno pa se je odlikoval mali Feigel. Gospa Odijeva, pripoznana dobra igralka je jako vrlo igrala nalog Roze, bila je v tretjem dejanji tudi prav srečno postarana, gospa Valenta-Brusova pa je prav ugodno izraževala obnašanje mlade deklice starišem nasproti. Gosp. Filapič (vitez Dumont) je občudoval po nalogu naravo ter z gospodično Pardubsko (stara baba) v drugim dejanji slavno izpeljal prizor, ki je sicer v tej igri popolnem nepotreben, pravi Savel med preroki. Drugi manjši nalogi so bili prav vrlo zastopani po gg. Gril, Šubert, Velikanje, Eržen, Benatek, Pateroster, gospodični Rossovi itd. Opomniti gre samo to, da se nam je gosp. Šubert zdel premlad, kaki dve črni potezi, bi bile temu lahko prišle v okom, isto bi trdili tudi o našem izvrstnim Kajzeli v tretjem dejanji, kar kali nekoliko iluzijo pa nima posebne važnosti kajti: „Ubi plura in carmine nitent, paucis non offendor maculis“. — Gledališče je bilo jako obilno obsikavano, poslušalci vsi vele zadovoljni, sploh pa se je čula želja, da bi se ta predstava skoro ponovila, ktera je vredna, da se zapiše v zlate knjige dramatičnega društva. —

* (Eden in dvajseta predstava dramatičnega društva) v deželnem gledališči ljubljanskem bode v soboto 2. marca. Igral se bode prvokrat historični igrakaz v 3 dejanjih „Edward na Škotskem“ ali begunčeva noč, kterega je poslovenil J. Bavdek.

* (Hranilnica v Postojni) za Notranjsko je zagotovljena. Pretekli teden namreč se je zbralo mnogo merodajnih narodnjakov v Postojni ter so podpisali 10.000 gld. kot varščino za hranilnico. Ker nahajamo med podpisovalci zgolj odlična imena, ter jim na čelu prva finančna kapaciteta na Slovensken, veliki trgovec Gorup, je temu velepotrebnemu zavodu prihodnost zagotovljena. Podpisali so: Gorup 4000, A. Lavrenčič 2000, Lavrič 1000, Kotnik 1000, Kavčič 500, dr. Deu 500, drugi pa po 100 goldinarjev. Živeli!

* (Za Železnico iz Celja v spodnji Dravbreg) je ministerstvo čas za tehnične priprave na 9 mesecev raztegnilo.

* (Iz Celja se piše „Tgspst.“, da je pri tožbi zaradi žaljenja česti, o kteri je naš zadnji list govoril, toženec dr. Eduard Glantschnigg, dopisnik ljubljanskega „Tagblatta“, bil obsojen na 50 gl. globe.

* (Na Laškem) je umrl Karel Heintze. Mož je bil kot rojen Prus eden najneutrudnejih agitatorjev — za nemškutarstvo.

* (Nameščenje.) Ministerstvo uka je učiteljskega kandidata Karla Durr-a imenovalo za pravega učitelja na mariborski gimnaziji. Učitelj na gimnaziji v Novem mestu g. Juri Margesin je tudi imenovan za učitelja na gimnaziji v Mariboru.

* (Slovanski otok v dolnji Avstriji.) Iz Dunaja se nam piše: „Izvedel sem zadnji čas več o vesi „Cundrava“, nemško „Au“, ne daleč od Dunaja. Vas šteje okolo tisoč prebivalcev, kateri so vsi razen trgovca in zdravnika Hrvatje. Društveno življeje je združeno, kakor na našem jugu, šola seveda nemška. Obkoljena je vas od vseh strani od Nemcev. Veščanje, kar jih doma ostaja, žive se ob poljedelstvu, ali bolje vrtnarstvu, s katerega pridelki z Dunajem tržijo. Čudil sem se, kako je prikazen mogoča, da se ti ljudje tako ohranijo. Hrvat iz one vasi mi pravi, da ponemčenje ni tako lahko, ker se veščanje medsobno nikdar inace kakor v domačem narečji pogovarjajo, akoprem vsi nemški znajo. Jezik in običaji so tako tesno zvezani, da se samo oboje ali nobeno izmed obeh izgubiti more. Naprosil sem svojega hrvatskega prijatelja iz Cundrave, naj mi spiše nekoliko tam živečih narodnih pesmi. V časih mi jih peva in spominjajo me na Ipavčevo melodijo k Cegnarjevi pesmi „Blagor mu“. Hrvatski jezik v Cundravi je čudovito malo pokvarjen.“

* (Umrli) je v Londonu eden najvnetiših mož za slovansko vzajemnost, Čeh dr. Straka, profesor na vseučilišču v Londonu. V zvezi z Rusom Bakuninom je bil eden najdelavnejših agentov za demokratično slovansko stvar v letih 1848 in 1849, kar mu je prineslo tudi obsodbo „in contumaciam“, zaradi česa je bežal v London, se tam kmalu naučil angleškega jezika in postal pozneje profesor na vseučilišču. Pisal je Straka mnogo v angleške časopise in seznanjal Angličane s Slovani; v českem jeziku je spisal delo: Mluvnick anglická (slovnica angleška).

* (Število jezikov) se z napredujočo kulturo zmanjšuje. O tej stvari je dr. Stamm v Berlinu takole govoril: Množica narečij in jezikov v mali Aziji je v srednjem veku skoraj popolnem izginila in pozneje se isto godi z jeziki, katere malo ljudi govori, kakor kaže osoda vendiškega, kašubskega, galskega, baskijskega itd. jezika. Sedaj, pravi dr. Stamm, nadvladujejo v Evropi angleški, francoski, španski, nemški in italijanski jezik. Angleško govori 90 milijonov ljudi, nemško 70 milj., špansko 55 milj., francosko 45 milj. Od teh jezikov ima po dr. Stammu angleščina največ, francoščina najmanj bodočnosti. Najbolj pa izginjajo indijanski jeziki v Ameriki. — Ljubenzivi dr. Stamm je opustil govoriti o slovanskih jezikih, posebno o ruskem, kateri služi okoli 80 milijonom za sporazumljenje. Ideja dra. Stamm se mora pa potrditi tudi glede manjših slovanskih narečij. Ne glede na to, da so manjša slovanska narečja vsled navala od tujih jezikov mnogo izgubila in skoro izginila, moramo priznati, da manjša slovanska narečja od dne do dne izgubljajo tal, ker razvidimo, da nam je treba vseslovanskega enega jezika in se mu, akoprem počasi, vendar bližamo v pismu in govoru.

* (Koliko je oslov v Avstriji?) Avstro-Ogerska ima ima vsled študije, katero objavlja „Črnogorac“, 63.415 oslov; razmerno največ jih je v Dalmaciji, namreč 17.758, v Istri in na Tirolskem jih je po 2000. V Dalmaciji je okoli 6000 mul, katere so, kakor znano, pol osla in pol konja.

Slovenci!

Naznanjali smo Vam v oklicu 19. februarja 1872., da se je ustanovil „odbor za podporo stradalajočih“ v ta namen, da bi tem vspešneje milosrdne darove nabiral po vsem Slovenskem za naše v revščini zdihajoče rojake. Dotekali so nam v malo dneh obilni darovi od vseh strani in še večjih je bilo pričakovati. Ali c. kr. deželna vlada v Ljubljani, kterej smo 19. febr. pismeno oznanjali svoj namen, je z dopisom od 22. febr. t. l. št. 1329 „odboru za podporo stradalajočih“ prepovedala vsako delovanje v gori omenjenem smislu.

Po tem ukazu je odbor prisiljen, ustaviti svoje komaj začeto delovanje.

Srčno se zahvaljujemo vsem blagodušnim darovateljem za nam poslano darove, ktere smo izročili deželnemu odboru kranjskemu; vse rodoljube pa prosimo, naj se po tem neugodnem slučaju ne dadè zadržati, da vsak po svojih močeh prihti na pomoč svojim revnim rojakom, kateri zelo potrebujejo zdatne podpore.

Ljubljana 24. februarja 1872.

Dr. J. Bleiweis, predsednik.

Ivan Vilhar, denarničar.

Dr. J. Vošnjak.

Vlada je tedaj prepovedala „odboru za podporo stradalajočih“ njegovo človekoljubno, blagonosno delovanje.

Temu vladnemu ukazu kaj dostaviti, se nam zdi nepotrebno, vajeni smo pod to vlado na vsake vrste nepričakovanih djanj; pa vsaka reč samo en čas trpi.

Da pa revni stradalajoči vsled tega vladnega ravnanja ne bodo prišli ob vso podporo, ktere je po energičnem delovanju odbora v najobilniš meri bilo pričakovati, prosimo z zabranjenim od-

borom vred vse rodoljube, naj po svojih močeh pomagajo revnim rojakom. Administracija „Slov. Narod-a“ bode rada sprejela v ta milosrdni namen poslano darove, ter jih oddala deželnemu odboru kranjskemu.

2. Imenik

gg. darovateljev za stradalajoče na Notranjskem in Dolenjskem:

	gld.	kr.
Gosp. dr. Bleiweis, dr. Costa in dr. Razlag, vsak še 10 gld.	30	—
„ dr. Karl Bleiweis	5	—
„ Franjo Souvan, mlajši	20	—
Gospodičina Franciska Supevčeva	20	—
Gosp. Ivan Junkar, civil-ingenieur na Reki	10	—
„ Janez Parapat v Podbrezji	1	—
„ Drag. Ravnikar v Gradcu	3	—
„ Janez Orešek, c. k. gimnazjalni profesor v Celji	10	—
„ Anton Hočevnar, kaplan v Dobrnči pri Trebnjem	5	—
„ Janez Böheim, kaplan v Laškem trgu	1	—
„ Anton Žuža, dekan v laškem trgu	5	—
„ Miha Šumar, kaplan v „Laškem“	1	—
„ Andrej Elsbaheer, trgovec v Laškem trgu	1	—
„ M. Petrič, učitelj v Planini	1	—
„ profesor Kandernal	5	—

	gld.	kr.
Gosp. Kuralt	1	—
„ Jože Kušar 6 mernikov fižola	1	—
„ F. P. iz renške fare pri Gorici	1	—
„ M. V. „Krašovec, c. k. „okrajni“ sodnik v Gmundnu	5	—
„ Valentin Krisper v Ljubljani	25	—
„ Küstl	10	—
„ J. Strebenc	5	—
„ dr. Pogačar	10	—
„ Vidie, kaplan v Kanalu	1	50
„ Anton baron Zois	200	—

Skupaj 377 50

in 2 mernika ajde in 6 mernikov fižola.

V 1. imeniku izkazanih 110 —

Je z vsem 487 50

10 mernikov žita 2 mernika ajde, in 6 mernikov fižola.

V Ljubljani, 20. februarja 1872.

Odbor za podporo stradalajočih:

Dr. J. Bleiweis, predsednik. Ivan Vilhar, den.

Dr. J. Vošnjak, tajnik.

„Slovenskemu Narodu“ je došlo:

Prenesek iz štev. 23 „Slov. Nar.“ 218 70

Gosp. Ant. Šibal, župnik pri Št. Andražu 8 —

Skupaj 226 70

Administracija „Sl. Naroda“.

Ignacij Zupan

iz Kroke na Gorenjskem

izdeluje po nizki ceni dobre in trdne cerkvene orgle.

O zadnjih, ki sem jih postavil v domačo cerkev, piše „Danica“: [(40—1)

„Pretečeno jesen je postavil v našo podružnično cerkev M. B. pri Kapelici domači orglar Nace Zupan jako lepe in dobre orgle. Če se ti že zunanja podoba po okusnem in ličnem slogu zelo dopada, ti bo znotrajna mehanika še toliko bolj všeč. Meh imajo le en sam, kateri je tako narejen, da pri vsakem pritisku od dveh strani zajema sapo in jo zopet na dveh straneh oddaja v veliki sapni oddelek, iz katerega vse orgle prejema potrebno sapo. Fraktura je razun poteznih šibic skoz in skoz železna, ter pri vseh udih z mesingom okovana. Vezni in vrteleci so narejene iz medi. Zaklopnice so prav dostojno, djansko, po najnovejši šegi in sploh tako narejene, da se ti ni treba bati, da bi se ktera popolnoma ne zapirala, kar se pri novih orglah jako rado pripeti. Posebno pravo je pa zadel mojster, da je pri lesenih piščalkah piščalkine torbice (labije) namesto s trdim lesom, okoval s cinom. Pojejo lesene piščali vsled tega tako, kakor da bi bile cinaste. Kar se tiče glasu, moramo javno priznati, da je jako prijeten. Spremeni za petje se glasijo mehko, miloglasno, polne orgle pa dajejo čvrst, krepak in živ glas, kateri v mogočnih akordih duh človeški povzdigne visoko v nebe visave.

Orgle obsegajo v manualu polnih 5 osmerk, in v pedalu 21 podnožnic, ter imajo sledeče spremene: 1) Principal 8' široko mensuriran, mehkega glasu, iz lepega angleškega cina; 2) oktav 4' široke mere, ves iz cina, mehkega glasu; 3) gamba 8', 10 piščalk iz lesa, druge iz cina, prijetno odmevajočega glasu; 4) principalno flavto 8', 3 osmerke iz lesa, 2 iz cina, mehkega in okroglega

glasu; 5) flavto dulci 4', prijetnega glasu; 6) cevno flavto 4' široko mensurirana, iz cina, mogočnega, zamolklega glasu; 7) terčno flavto 3³/₅, ozke mere, iz cina, ostro režečega glasu; 8) kvint 3', iz cina, ozke mere, trdo ostrega glasu; 9) kornet 4', stavljen v drugo osmerko in se v 4. oktavi ponavlja, zvenkajočega glasu; 10) miksturo trojno 2'—3', 18³/₄“, iz cina, stavljen v oktavo, kvinto in terco, ostro vpijočega glasu; 11) Trombacin po 1'—2' iz medi, jeziki iz nemškega srebra; 12) Trombacin po 2'—4', iz medi, jeziki iz nemškega srebra, stavljen v drugo osmerko, lepo prijetnega glasu.

V pedalu so naslednji spremeni: 1) Subbas 16' iz lesa, široke mere, polnega glasu; 2) principalbas 8', iz lesa, močnega glasu; 3) bombardon, 8', z jeziki, iz nemškega srebra, mehkega in močnega glasu. Vrh tega imajo orgle še sklep (kop-pelzug).

Omenjenega orglarja prečastiti duhovščini z dobro vestjo živo priporočamo itd.“

Da je to vse res, kar „Danica“ piše o naših orglah, pritrldimo tudi mi podpisani.

V Kropi, 22. svečana 1872.

Heinrich Kohl s. r., fajmošter. Juri Zabrezovnik s. r., beneficijant. Jože Jalen s. r., župan. Karl Pibrovec s. r., 1. srenjski svetovalec. M. Zarnik s. r., učitelj in organist. Franc Pibrovec s. r., srenjski odbornik. Fort. Varl s. r., srenj. odbornik.

Prof. Dr. Lappierre-a

Vbrizgovalno zdravilo

ozdravi *) v 3 dneh vsak tok iz scavnika, kakor tudi bell tok pri ženskah, če je tudi zastarel. Cena za steklenico s podukom o rabljenji 1 tolar 20 sreb. gr. Za poslan denar se strogo skrivno dobi po

A. Witt-u.

Linden-Strasse 18. Berlin.

*) Na stotine ozdravljenih.

(59—22)

Kovane uradno preiskavane **decimálne**

vage četirioglate oblike:

Nositeljna moč: 1 2 3 5 10 15 cent.

Cena, gld.: 18 21 25 35 45 55.

Nositeljna moč: 20 25 30 40 50 cent.

Cena, gld.: 70 80 90 100 110.

Balancirne vage:

Nositeljna moč: 1 2 4 10 20 30 fnt.

Cena, gld.: 5 6 7.50 12 15 18.

Nositeljna moč: 40 50 60 70 80 fnt.

Cena, gld.: 20 22 25 27.50 30.

Vage za živino z železnim obročjem in

utegi (gevihti):

Nositeljna moč: 15 20 25 30 40 50 cent.

Cena, gld.: 150 170 200 230 300 350.

Mostne vage:

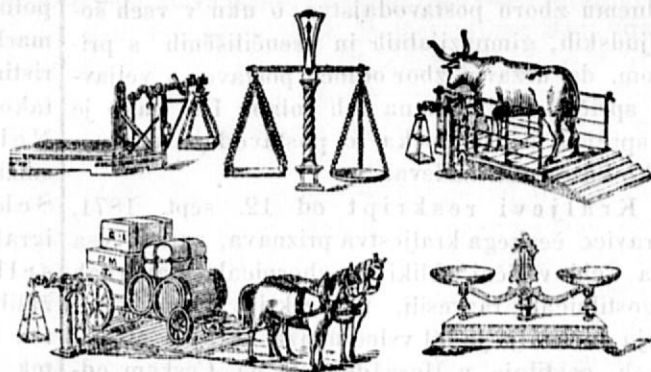
Nositeljna moč: 50 60 70 80 100 cent.

Cena, gld.: 350 400 450 500 500.

Nositeljna moč: 120 150 200 300 cent.

Cena, gld.: 600 650 750 900.

L. Buganij & Comp., fabrikanti vag in utegov. Dunaj, mesto, Singerstrasse Nr. 10.

Dalje vse sorte druge vage in utegi.

Naročilom proti pošiljanju denarja ali na pošto poduzetje ustreže precej: (11—69)

Friedmannovo

naznanilo reči po krajcarji

dokazuje, da se vsaki konkurenciji ustavlja; čeravno so reči po nezasišano nizki ceni naznanjene, vendar po vrednosti bolj zadovoljujejo, kakor se pričakuje.

1 kr. 5 jeklenih peres.	5 kr. 12 kodralcev iz dobrega usnja.	15 kr. 1 par velikih nogovic za gospode.
1 kr. 2 zvezka peresnika.	8 kr. otroška ura z verižico.	15 kr. jermen za plet iz usnja.
1 kr. 1 zvezek za pisanje.	10 kr. 1 par cvrnatih rokovic za otroke.	15 kr. jedna priprava noži vilice.
1, 2, 3, 5 kr. različni parfumi-rani umetni ognji za izbo.	10 kr. 1 par cvrnatih rokovic za otroke.	15 kr. ena steklenica finega parfuma.
1 kr. ena žlica za kavo iz me-tala, posrebrana.	10 kr. ena fina svilna petlja za gospode.	15 kr. steklenica prave kolonjske vode.
2 kr. 1 kos finega mjlila za toileto.	10 kr. ena fina knjižica za notice s prstiko.	15 kr. fine škarje.
3 kr. 1 praktičen ključedžec.	10 kr. 1 škatla z 12 lepimi bar-vami.	20 kr. 1 par cvrnatih rokovic za gospode.
3 kr. 1 krtača za mazanje.	10 kr. ena smodkedžec iz prave morske penne.	20 kr. steklenica tekočega lima, ki se lahko mazel rabi.
3 kr. 2 knjižici finega papirja za Havanacigare.	10 kr. fina garnitura, broša in uhanl.	20 kr. velika harmonika na meh.
3 kr. ena patentiran gumbnik za čevlje in rokavice.	10 kr. ena steklenica profina parfumanega olja za lase.	20 kr. celna priprava, nož, vilice in žlica.
3 kr. 1 kos gumija za brisanje.	10 kr. ena verižica za škarje.	20 kr. krtača za glavo, dobre sorte.
3 kr. ena mašina za vdejanje.	10 kr. ena glavnik iz bivolovega rogu.	20 kr. mašina za lovenje bolh.
3 kr. ena večna pratika.	10 kr. ena glavnik iz bivolovega rogu.	20 kr. žepen termometer, dobro reguliran.
3 kr. ena fina knjižica za notice.	10 kr. 1 par ključavnic za škarje.	20 kr. praktičen raztegavec za rokavice.
3 kr. 1 kos finega pečatnega voska z vonjavo.	10 kr. 1 par ključavnic za škarje.	20 kr. fina žepna krtača z glav-nikom in zrcalom.
3 kr. 1 skudelica iz pleha.	10 kr. ena merilnik, dunajska in francoska mera.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
3 kr. 1 fino kresalo napolnjeno z žveplenkami.	10 kr. 1 par skudelice za kavo iz porcelana.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
3 kr. 1 steklenica dunajske na-predovalne tinte.	10 kr. ena porcelanast krožnik za pomizje.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
3 kr. 1 eleganten okvir za foto-grafije.	10 kr. ena praktična smodkarnica.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
4 kr. 1 predalnik za barve z 12 barvami s čopičem.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
4 kr. ena prač prižigalnice.	10 kr. ena dobra denarnica.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
4 kr. ena posrebran naprstek.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. eno žepno zrcalo.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. ena usna harmonika.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. ene klešče za sladkor.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. 1 par podvezkov.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. ena žlica iz metala, po-srebrana.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. eno žepno kresalo.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. ena manšeta za svetilnik iz stekla.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. ena srebrna krogla, naj-boljša značilo za metal.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. različne igrice.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. različne družbine igre.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. čedna knjiga z podobami s textom.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. 1 fina broša.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. ena čeden prstan.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. ena praktičen kazalec da-tuma.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. ena skudelica za kavo.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. ena fina manšeta za luč.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. 1 kos glicerinskega ali rastlinskega mjlila.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. 1 kos fine voščene pomade.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. ena obroč glavnik iz kav-čuka.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. Najboljša rastlinska pasta za zobe.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. ena hranilnica iz pleha.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. 1 par hladnih varovalcev.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. lepe plehaste trompete.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. ena piščalka za lov ali za signale.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. ena smodkarnica, nova in praktična.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. ena karton s 3 kosi finega pečatnega voska.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. 12 svinčnikov.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. ena zamašek.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.
5 kr. narlepše fotografije.	10 kr. 100 finih šivank, sortiranih.	20 kr. 1 par vaz za cvetlice iz porcelana.

Zastoj in franko dobi vsakdo en ilustriran katalog, v katerem je tisuč-vrstno blago zapisano.

A. Friedmann, Wien, Praterstrasse Nr. 26.

Medic. & chirurg.

Dr. Jos. Vošnjak,

magister porodništva, praktičen zdravnik

v

Ljubljani,

na sv. Jakobskem trgu v Virantovi hiši I. nadstropji,

ozdravlja vse zunanje in notranje bolezni.

Za bolnike iz dežele je gotovo doma vsak dan od 11—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.

Ozdravlja tudi pismeno.

(26—8)

Spielwaaren & Gesellschaftsspiele

Es ist gefordert für jedes Kind, ob jung oder alt, ob reich oder arm; man findet in Wien kein zweites Geschäft, wo eine derartig mannigfache Auswahl wäre und zu solch billigen Preisen verkauft wird. Verschiedene interessante wissenschaftliche Spiele für die Schullugend, so auch eine immense Auswahl von neuen interessanten Gesellschaftsspielen für Kinder jedes Alters etc.

Bratkovski gelebte Suppen, 1 Stück fr. 30, 50, 80, fl. 1, 2, 3, 4.	Rohrste, Küchen, Stühle, Tische, Zimmer, Salons, Alles mit und ohne Einrichtung.
Ungelebte Suppen, 1 Stück fr. 10, 20, 30, 40, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Mechanische Laufwerke mit Stimme, bewegen Kopf, Hände und Füße. 1 Stück fr. 70, 90 fl. 1, 2.	Sparaffen, fr. 10, 20, 30.
Leute und Lumbela-Spiel, zu fr. 20, 30, 50, 80.	Metamorphosen-Spiele, fr. 20, 40, 60, 80.
Hammer und Gieß, fr. 10, 20, 30.	Roulette-Spiele, fr. 35, 50, 80, fl. 1.
Leute, fr. 20, 30, 50, 80.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Andere Sorten, fr. 10, 15, 20, 30, 40.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Andere Sorten, fr. 10, 15, 20, 30, 40.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Andere Sorten, fr. 10, 15, 20, 30, 40.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Andere Sorten, fr. 10, 15, 20, 30, 40.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Andere Sorten, fr. 10, 15, 20, 30, 40.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Andere Sorten, fr. 10, 15, 20, 30, 40.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Andere Sorten, fr. 10, 15, 20, 30, 40.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Andere Sorten, fr. 10, 15, 20, 30, 40.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Andere Sorten, fr. 10, 15, 20, 30, 40.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Andere Sorten, fr. 10, 15, 20, 30, 40.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Andere Sorten, fr. 10, 15, 20, 30, 40.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Andere Sorten, fr. 10, 15, 20, 30, 40.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Andere Sorten, fr. 10, 15, 20, 30, 40.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Andere Sorten, fr. 10, 15, 20, 30, 40.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Andere Sorten, fr. 10, 15, 20, 30, 40.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Andere Sorten, fr. 10, 15, 20, 30, 40.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Andere Sorten, fr. 10, 15, 20, 30, 40.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Andere Sorten, fr. 10, 15, 20, 30, 40.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Andere Sorten, fr. 10, 15, 20, 30, 40.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Andere Sorten, fr. 10, 15, 20, 30, 40.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Andere Sorten, fr. 10, 15, 20, 30, 40.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Andere Sorten, fr. 10, 15, 20, 30, 40.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Andere Sorten, fr. 10, 15, 20, 30, 40.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Andere Sorten, fr. 10, 15, 20, 30, 40.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Rinder-Treter, fr. 35, 60, fl. 1, 2.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Andere Sorten, fr. 10, 15, 20, 30, 40.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Wäse mit Kauswert, fr. 60.
Leute, fr. 10, 20, 30, 50, 80, fl. 1, 2.	Gelenk mit Kauswert, fl. 1, 50, 2, 2, 80.
Leute, fr. 10, 2	

Prva občna zavarovalna banka „SLOVENIJA.“

Čedalje bolj se neogibnost v obče spoznava, da mora slovenski narod tudi v materijalnem obziru se na lastne noge postaviti, ter se od tujega kapitala, kolikor je mogoče, osvoboditi.

Morebiti niso na nobenem drugem polji te razmere tako ostro vidne, kakor prizavarovanji. Sto in sto tisučev se vsako leto zavarovalnih premij iz dežele iztirava, pomagaje delničarjem tujih društev visoke dividende izplačevati.

Merodajni faktorji: deželni zbori, občinska zastopstva, društva in žurnalistika, so večkrat pripoznavali, da je treba lastno zavarovalno društvo za slovenske dežele osnovati.

To je dalo nekterim rodoljubom povod, popolni operat takega zavarovalnegadruštva na podlagi najbolj zanesljivih statističnih dat in dozdnajnih skušenj izdelati dati, ter c. k. ministerstvu predložiti.

Z razpisom dne 25. prosinca l. 1872 je c. k. ministerstvo napravo „prve občne zavarovalne banke Slovenije“ s sedežem v Ljubljani dovolilo.

Banka „Slovenija“ je društvo na delnice, in bo v vsih razdelkih zavarovanja zavarovalo proti odločeni zavarovalnini, to je: proti škodi po ognju, nad revaževanji, po toči in zrcalnem steklu, ko bi se strlo, kakor tudi na človeško življenje.

Delnice se bodo brez bankirskega posredovanja neposredno občinstvu oddavale, in na ta način po bolj ugodnem kursu dobivale.

Iz druge strani se bo pa tako tudi glavni namen banke pospeševal, ki obstoji v tem, da se bodo [delnice v slovenskem narodu umestile, in bode narod tudi v prihodnje banko v rokah obdržal.

Delnice „Slovenije“ so pripravne prav ugodno kapital nalagati:

1. Na vsako delnico, katerih se bo zdaj razdalo 3000 z imensko vrednostjo od 200 fl., se bo plačevalo po 400/0, in to po kursu od 850/0, toraj za eno delnico 68 fl. a. v.

2. Z ozirom na oddajevalni kurs nese delnica stalni dohodek blizo do 60/0, in

3. vrh tega naddividendo iz čistega upravnega dobička, od kterega je 400/0 pravilno delničarjem odločeno.

Po dozdnajnih skušnjah družih zavarovalnih društev ni dvomiti, da bodo delnice banke „Slovenije“ v kratkem gotovo 12—150/0 nosile.

4. Vsak lastnik tudi le ene same delnice ima pravico v občnem zboru glasovati osebno ali po oblaščenju, z edino omejitvejo, da nobeden ne sme več kakor 40 glasov zastopati.

5. Vsak delničar pomaga s tem narodnim podvzetjem slovenskemu narodu lastno zavarovalno društvo osnovati ter posrediti, da trdo pridobljeni novci v domači deželi ostanejo.

6. Ker je 150/0 čistega dobička dobrodelnim namenom odločenih, odpirase tu še drugi vir bankini dobrodelnosti.

7. Skrajno je še povdarjati, da so pripravljeni fondi banke pravilno odločeni, menjice eskomptovati, posojevati na državne in obrtnijske papirje, na posestva proti hipotekarnemu uknjiženju, posestnikom, obrtnikom, skupščinam in občinam, da bo na ta način mogoče v posameznih krajih pamanjkanje denarjev zatreti.

Tarife za raznovrstne oddelke zavarovanja so po najbolj zanesljivih statističnih datih sestavljene in se bo gospodarstvo v vsakem oziru na reelno podlago postavilo. V ta namen se bodo v vsih večih mestih in v posameznih okrožjih nadgledni svetovalci (sestavljani iz delničarjev in zavarovancev) postavili.

Gospodarsko svetovalstvo je iz sledečih oseb sestavljeno: Svetli knez instari grof **Lavoslav Salm Reiferscheid**, grajščak v Novem Celju itd. (predsednik); dr. **Etbin Henrik Costa**, odvetnik in deželni odbornik v Ljubljani, (podpredsednik); **Andrej Pirnat**, posestnik v Ljubljani; **Vekoslav Pesarič**, c. k. sodnijski svetovalci v Celju; **Mihael Herman**, deželni odbornik v Gradcu; dr. **Jože Ulaga**, profesor bogoslovja v Mariboru; **Jože Hauswirth**, posestnik v Celju; dr. **Štefan Kočevar**, c. k. okrajni zdravnik v Celju; dr. **Vekoslav Valenta**, c. k. zdravstveni svetovalci in profesor v Ljubljani; **Ivan Stuhec**, c. k. sodnijski svetovalci v Celju; **Dragotin Ahčin**, trgovec v Ljubljani; **Florian Konšek**, c. k. okrajni predstojnik v pokoji v Ljubljani; dr. **Franjo Radej**, c. k. bilježnik v Mariboru (gospodarski svetovalci). —

(Namestniki): **Jakob Kureš**, c. k. okrajni pristav v Kozjem; **Franjo Šentak**, posestnik na Vranskem; **A. Zvanut**, veliki trgovec na Občini.

Pregledovalni odbor je s sledečih oseb sestavljen; Dr. **Janez Zlatoust Pogačar**, stolni prošt v Ljubljani; **Gustav Töpnies**, lastnik tovarne v Ljubljani; **Jože Debevec**, trgovec v Ljubljani.

Delnice se bodo na ta-le način podpisovale:

1. Za vsako delnico z imensko vrednostjo od 200 gold. se bo vplačevalo 400/0 po kursu od 850/0 v gotovini; potem se bodo dobivali medčasni listi.

2. Za 1 delnico je toraj treba 68 gold. v gotovini, od ktere se bo vplačevalo po 20 gold. precej pri vpisovanju, 48 gold. pa v prihodnjih 30 dneh.

3. Vsak podpisani znesek daje od dné vplačila 50/0, oziroma na izdajavni kurs od 850/0, blizo 60/0.

4. Vsacemu podpisovalcu je na izvoljo dano, tudi vsih 400/0 za delnico precej vplačati.

5. Podpisovalo se bode ali pri banki v Ljubljani, ali pri agentih, kterim se bo dalo pooblastilo za to od gospodarskega svetovalstva.

6. Vplačevalo se bo ali pri banki v Ljubljani, ali se ji naj novci po pošti pošiljajo. Agentom naj se plačuje le proti od gospodarskega svetovalstva podpisanim pobotnicam.

Bankina pravila se dobivajo pri banki „Sloveniji“ v Ljubljani, in tudi pojasnila se ustmeno ali pismeno pri njej dovoljno dajejo. (39—3)

V Ljubljani, dné 24. februarja 1872.

Za ravnateljstvo prve občne zavarovalne banke „SLOVENIJE“:

Knez in stari grof **Salm Reifferscheid** l. r., grajščak itd. itd.
predsednik.

Dr. **E. H. Costa** l. r., odvetnik in dež. odbornik itd. itd.
podpredsednik.